" ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार"

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

4221

Shri Swami Vivekanand Shikshan Sanstha Sanchalit

PADMABHUSHAN Dr. VASANTRAODADA PATIL MAHAVIDYALAYA, TASGAON

Tal.: Tasgaon, Dist.: Sangli Ph. (02346) 250665

NAAC Reaccredited College : B** Grade

PROSPECTUS

2019-20

SENIOR WING

Scanned by CamScanner

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

❊ संस्थेची प्रार्थना ❊

हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे
हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे
राम कृष्ण रहीम ख्रिस्त
बुध्द झरतुष्ट्र ।
महावीर मानवसंत मानव्याचे दिपस्तंभ
लीन दीन होऊन त्यांचे
वंदूया चरण ।
सत्य, शील, प्रामाणिकता,
त्याग पिळवणुकीस आळा
मानव्याचे अधिष्ठान
ईशतत्व दर्शन ।
यांचे ज्ञान नि विज्ञान हाच सुसंस्कार ।
विवेकाच्या आनंदाचा लाभ शिक्षणांत
हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे
हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे
- पूज्य बापूजी साळुंखे

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्
विश्वानि देव वयुनानि विद्वान ।
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो
भूयिष्ठां ते नम उक्ति विधेम्।।
- ईश्वास्योपनिषद

Scanned by CamScanner

" ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार"

–शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षणसंस्था, कोल्हापूर संचालित

पद्मभूषण डॉ. वसंतराव दादा पाटील महाविद्यालय, तासगाव

■ प्रास्ताविक ■

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

व्यक्ती, समाज आणि देश यांच्या आयुष्यात काही प्रगतीचे टप्पे असतात त्या प्रत्येक टप्प्यावर विकासाच्या दिशा निश्चित होतात आणि उदिष्टाप्रत जाण्यासाठी नियोजन आणि संकल्पना प्रभावीपणे अंमलात आणल्या जातात. स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर राष्ट्रीय चारित्र्य जपणारे शिक्षणतज्ज्ञ, जाणत्या नेतृत्वांनी राष्ट्राला प्रगतशील बनविण्यासाठी शिक्षण हा एकच उपाय जाणला. शिक्षणाचा महाराष्ट्राला, देशाला वारसा देण्याचे काम महात्मा फुले, राजर्षि शाहू महाराज, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर या कर्त्या समाजसुधारकांनी केले त्यांच्या विचारांचा वारसा जपण्याचे काम क्रांतीपुत्र शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी अविरतपणे केले. विद्यार्थीदशेत बापूजींनी श्रीराम शिक्षण प्रसारक मंडळाची इस्लामपूरात स्थापना करून पंधरा प्राथमिक शाळा काढल्या आणि आपल्या त्यागी जीवनाची समाजाला जाणीव करून दिली.

स्वातंत्र्यानंतर सुराज्याचे स्वप्न पाहणाऱ्या नव्या पिढीला गतीमान शिक्षण देण्यासाठी उच्चशिक्षणाच्या सुविधा देणे गरजेचे आहे. याची जाण डॉ. बापूजींना झाली "ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षणप्रसार" या ध्येयाने प्रेरीत होऊन जून १९५४ साली श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेची स्थापना केली. डॉ. बापूजी आणि संस्थामाता सौ. सुशिलादेवी साळुंखे हे मुलांचे माता पिता बनले. शिक्षणाचे अविरत कार्य करताना डॉ. बापूजींना अनंत अडचणी आल्या परंतु ध्येयनिष्ठा आणि सत्यनिष्ठेपुढे त्या तोडक्या, थिट्या पडल्या आणि महाराष्ट्रभर श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेची ज्ञानकेंद्रे विकसीत होवू लागली, त्यांच्या कार्यात असंख्य गुरूदेवकार्यकर्ते, सामाजिक कार्यकर्ते सामील झाले. डॉ. बापूजींच्या पावलांचा स्पर्श ज्या गावांना झाला ती गावे बापूजीमय, संस्थामय बनली आज महाराष्ट्र आणि कर्नाटक राज्याच्या एकूण बारा जिल्ह्यामध्ये पुणे, मुंबई, शिवाजी विद्यापीठ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात १८ आर्टस्, कॉमर्स व सायन्स वरिष्ठ महाविद्यालये, एक वरिष्ठ कन्या महाविद्यालय, तीन अध्यापक महाविद्यालये, एक विधी महाविद्यालय, अशी २३ महाविद्यालये, एक डी.फार्मसी, १५४ माध्यमिक विद्यालये, ६६ उच्चमाध्यमिक महाविद्यालये, १२ गर्ल्स हायस्कूल, २ रात्रप्रशाला, ११ विना अनुदान माध्यमिक विद्यालये, ४ तांत्रिक विद्यालये, १ प्रॅक्टिसिंग स्कूल, १ पोष्ट बेसिक आश्रमशाळा, २ स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र, १ विस्तार सेवा केंद्र १६ मुलींची वसतिगृहे, १४ प्राथमिक शाळा व बालवाड्या, ३ इंग्रजी माध्यमाच्या शाळा अशी ३७४ सांस्कृतिक केंद्रे ज्ञानदानाचे अखंडीत कार्य आठ हजार गुरूदेवकार्यकर्त्यांच्या माध्यमातून करत आहेत. आज महाराष्ट्रात श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे नाव गुणवत्तेच्या क्षेत्रात आघाडीवर आहे. शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचा आशिर्वाद, संस्थामाता सुशिलादेवी साळुंखे यांचे मातृत्वाचे छत्र आणि संस्थेचे कार्याध्यक्ष मा. प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे यांची सहृदयता, दूरदृष्टी नेतृत्व यामुळे ही गरूड भरारी घेऊ शकलो. महाराष्ट्राच्या शिक्षणक्षेत्राचा इतिहास लिहताना श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेच्या, शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे, संस्थामाता सुशिलादेवी साळुंखे यांच्या त्यागाचा इतिहास सुवर्णक्षरांनी लिहावा असाच आहे.

Scanned by CamScanner

पद्मभूषण डॉ. वसंतरावदादा पाटील महाविद्यालय, तासगांव

प्रगती आणि किर्तीचा मंगल कलश सदैव हाती असणाऱ्या सांगली जिल्ह्याच्या विकासात शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी स्थापन केलेल्या श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे योगदान अत्यंत महत्वपूर्ण आहे. डॉ. बापूजी साळुंखे आणि सांगली जिल्ह्याचा जिव्हाळा अतुलनीय असून बापूजींच्या पदस्पर्शाने जिल्ह्यात ज्ञानगंगोत्री विविध संस्कार केंद्राच्या माध्यमातून आली उच्च शिक्षण ही काळाची गरज ओळखून डॉ. बापूजींनी जी पहिली पाच महाविद्यालये स्थापन केली त्यापैकी तासगाव येथे, जून १९६२ साली आर्टस ॲण्ड कॉमर्स या नावाने अवघ्या ६२ विद्यार्थ्यांवरती हे महाविद्यालय सुरु झाले. काळाच्या ओघात शिक्षणाचे पर्यायाने महाविद्यालयाचे प्रारूप बदलत जाणे ही शिक्षण व्यवस्थेतील अंगभूत अशी गरज असते त्यानुसार या महाविद्यालयात जून १९८२ साली संस्थेने सायन्स विभाग सुरु केला. या महाविद्यालयाची दिवसागणिक होणारी प्रगती, वाढणारा लौकिक शिवाजी विद्यापीठात गुणवत्तेची यशोगिरी नेहमीच अभिमानास्पद राहिली आहे. संस्थेचे थोर हितचिंतक व सांगली जिल्ह्याचे सुपूत्र कै. पद्मभूषण डॉ. वसंतरावदादा पाटील यांची स्मृती तासगाव नगरीत कायम तेवत ठेवण्यासाठी व त्यांच्या कार्याचे उचित स्मारक व्हावे म्हणून सन १९९१ मध्ये या महाविद्यालयाचे पद्मभूषण डॉ. वसंतरावदादा पाटील महाविद्यालय तासगाव असे नामकरण करण्यात आले.

महाविद्यालयाचा आज शिवाजी विद्यापीठात गुणवत्तेचा जो गौरव होतो आहे त्यापाठीमागे संस्थेचे कार्याध्यक्ष प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे यांची दूरदृष्टी कारणीभूत आहे. त्यांनी विद्यार्थी हा विकासाचा केंद्रबिंदू मानून संस्थेचे सचिव असल्यापासूनच गाढा व्यासंग असलेले प्राध्यापक व महाविद्यालयाच्या विकासाला सहाय्यभूत असे प्राचार्य नियुक्त केले. महाविद्यालयामध्ये बाह्यवळण रस्त्यामुळे अनंत अडचणीवरती मात करीत मी महाविद्यालयाचा प्राचार्य या नात्याने चार्ज घेतल्यानंतर भव्य दिव्य इमारत बांधली, सायन्स विभागाच्या स्वतंत्र लॅबोरेटरी तयार केल्या. एम.ए., एम.एस्सी., पी.एच.डी. पर्यंतच्या शिक्षणाच्या सुविधा विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून दिल्या. आज डिजिटल वर्गाची संकल्पना पुढे येत आहे. भविष्यात सर्वच परीक्षा ऑनलाईन पध्दतीने सुरु होणार असल्याचे आजचे चित्र आहे अशा अवस्थेत लवकरच अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाने हे महाविद्यालय सुसज्ज होईल सध्या या महाविद्यालयात ५००९ विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत. या परिसरात भूषण ठरेल अशा ज्युनिअर कला, वाणिज्य, विज्ञान शाखांची निकालाची उत्कृष्ठ परंपरा जपत आहोत. नजीकच्या काळात या महाविद्यालयाचे नॅक समितीकडून पुर्नमूल्यांकन होणार असून मला आत्मविश्वास आहे आम्ही **'A'** ग्रेड मानांकन नक्कीच मिळवू. महिला वसतिगृहाच्या माध्यमातून उच्च शिक्षणापासून वंचित राहणाऱ्या मुलींची सोय आम्ही केल्याने मुलींची संख्याही विद्यार्थी संख्येपेक्षा अधिकच झाली आहे. हे महाविद्यालय विकसीत होत असताना आमच्या संस्थेचे संस्थापक, संकल्पक शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचा आशिर्वाद, संस्थेचे कार्याध्यक्ष प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे, यांचे नेतृत्व, संस्था सचिव प्राचार्या सौ. शुभांगी गावडे, या परिसरातील राजकीय, सामाजिक कार्यकर्ते, संस्थेचे हितचिंतक, महाविद्यालयातील गुणवंत विद्यार्थी-विद्यार्थीनी, प्राध्यापक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांच्या सहकार्यामुळे मी आज सांगली जिल्ह्यात व शिवाजी विद्यापीठ क्षेत्रात महाविद्यालय गुणवत्तेच्या क्षेत्रात अग्रेसर करण्यात यशस्वी झालो. विद्यार्थी मित्रानो, आज महाविद्यालयात प्रवेशासाठी स्पर्धा आहे आपण वेळीच महाविद्यालयात प्रवेश घेतला तर भविष्यात अडचणी येणार नाहीत. हे महाविद्यालय शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी तुमच्या विकासासाठी सुरु केले आहे. मी या महाविद्यालयाचा प्राचार्य या नात्याने महाविद्यालयाच्या प्रगतीस सदैव कटिबध्द राहीन, अशी ग्वाही देतो.

डॉ. मिलिंद एस. हुजरे

Scanned by CamScanner

◆ प्रवेशाबाबतचे नियम :

महाविद्यालयात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे प्रवेश अर्ज स्वीकारून महाराष्ट्र शासन व संस्था यांच्या वेळोवेळी ठरविलेल्या नियमाप्रमाणे गुणवत्तेवर आधारित प्रवेश दिला जाईल. याचे निकष पुढीलप्रमाणे –

१) प्रवेश अर्ज मुदतीतच स्वीकारले जातील. या संदर्भातील सूचना, सूचना फलकावर लावली जाईल.

२) गुणवत्तेनुसार यादी सूचना फलकावर लावल्यानंतर, विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या मुदतीतच प्रवेश घ्यावयाचा आहे.

३) प्रवेशासाठी लागणाऱ्या मूळ कागदपत्रांची पूर्तता प्रवेश घेतानाच करावयाची आहे.

१) शाळा सोडल्याचा दाखला मूळ प्रत व दोन साक्षांकित प्रती

२) १२ वी च्या परीक्षेच्या गुणपत्रकाची मूळ प्रत व दोन साक्षांकित प्रती

३) पात्रता प्रमाणपत्र अर्ज

४) पासपोर्ट साईजचा एक फोटो

५) जातीचा दाखला

६) सवलतीचे अर्ज व त्यास पूरक कागदपत्रे व त्याच्या दोन प्रती.

७) आधार कार्ड झेरॉक्स

८) इ. १० वी चे बोर्ड सर्टिफिकेट व गुणपत्रकाच्या दोन सांक्षाकित प्रती. (अनुत्तीर्ण विद्यार्थ्यांनी सर्व गुणपत्रिकेच्या सांक्षाकित प्रती.)

९) मतदान ओळखपत्र

१०) राष्ट्रीयकृत बँक पासबुक झेरॉक्स (बँक ऑफ महाराष्ट्र व बँक ऑफ इंडिया)

४) त्या त्या प्रवर्गामध्ये /विद्यार्थिनीसाठी समांतर ३० टक्के व माजी सैनिकांच्या पाल्यासाठी १०% प्रवेश राखीव राहील.

५) प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांची गुणानुक्रमे यादी तयार केली जाईल. अनुदानित व विनाअनुदानित तुकड्यामध्ये त्यांची नावे गुणानुक्रमे समाविष्ट केली जातील. सदर यादी महाविद्यालयाच्या माहिती फलकावर प्रसिद्ध केली जाईल. विना अनुदानित तुकड्यामध्ये प्रवेश मिळणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शासन / विद्यापीठाच्या वेळोवेळी लागू होणाऱ्या नियमानुसार फी भरावी लागेल, याची त्यांनी नोंद घ्यावी.

६) नवीन अभ्यासक्रमानुसार १२ वी परीक्षा (आर्टस्, कॉमर्स) उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना अनुक्रमे त्या त्या शाखेतील (B.A./B.Com.) वर्गात प्रवेश मिळेल.

७) बी.ए. / बी.कॉम. / बी. एस्सी. भाग १, २ व ३ या सर्व वर्गासाठी अनुदानित व विना अनुदानित तुकड्या असतील.

८) महाविद्यालयामध्ये कोणत्याही वर्गात प्रवेश देण्याबाबतचे अथवा प्रवेश नाकारण्याचे अंतिम अधिकार प्राचार्यांना राहतील.

Scanned by CamScanner

Sr.No.	Category of Reservation	Percenate Reservation
1.	Scheduled Castes and Schedule caste to Buddhism (SC)	13.0%
2.	Scheduled Tribes (ST)	7.0%
3.	Vimukta Jati (VJ) / De notified Tribes (DT) (NT-A)	3.0%
4.	Nomadic Tribes 1 (NT-B)	2.5%
5.	Nomadic Tribes 2 (NT-C)	3.5%
6.	Nomadic Tribes 1 (NT-D)	2.0%
7.	Other Backward Classes (OBC)	19.0%
8.	SBC	2.0%
	Total	52%

महाविद्यालयात अध्यापनाचे काम दि. १५ जून २०१९ पासून सुरू होईल.

महाविद्यालयातील प्रत्येक वर्गासाठी ड्रेसकोड अनिवार्य आहे.

|| महाविद्यालयातील अभ्यासक्रम ||

◆ कला शाखा (Arts Faculty) ◆

विशेष सूचना – बी.ए. भाग १ ला निवडलेल्या **चार** ऐच्छिक विषयापैकीच बी.ए. भाग २ ला **दोन** ऐच्छिक विषय निवडता येतील. बी.ए. भाग–२ ला निवडलेल्या **दोन** ऐच्छिक विषयापैकीच बी.ए. भाग–३ ला **एक** स्पेशल विषय निवडावा लागतो. हे लक्षात घेऊनच विद्यार्थ्यांनी बी.ए. भाग–१ साठी विषयाची निवड काळजीपूर्वक करावी.

शिवाजी विद्यापीठाने सन २०१८–१९ पासून बदललेल्या नियमानुसार निवड प्रदान श्रेयांकन पध्दत Choice Based Credit System (CBCS) सुरू केली आहे. तसेच श्रेयांकाशिवाय स्वयंम अध्ययन अभ्यासक्रम Non-Credit Self Study Course प्रत्येक सेमिस्टरसाठी एक विषय निवडावयाचा आहे.

• प्रथम वर्ष कला (बी.ए. भाग-१)

प्रत्येक विद्यार्थ्यास एकूण **सहा** विषय घ्यावे लागतात. त्यापैकी **दोन** आवश्यक व **चार** ऐच्छिक विषय निवडावेत.

आवश्यक (Compulsory) विषय – **दोन**

१) इंग्रजी २) मराठी / हिंदी

ऐच्छिक विषय (Optional) – **चार**, खालील 'अ' गटातील **एक** व 'ब' गटातील कोणतेही **तीन** विषय निवडावेत.

गट अ – १) इंग्रजी
२) मराठी

गट ब – १) अर्थशास्त्र
२) इतिहास

Scanned by CamScanner

३) हिंदी

३) समाजशास्त्र
४) भूगोल
५) राज्यशास्त्र

टीप :

१) विविध विद्याशाखांच्या प्रवेश तारखा नोटीस बोर्डवर लावल्या जातील.

२) मराठी, इतिहास, भूगोल, समाजशास्त्र, राज्यशास्त्र, अर्थशास्त्र या विषयांच्या दोन तुकड्या पूर्ण झाल्यानंतर या विषयांना प्रवेश मिळणार नाही.

३) कोणत्याही कारणास्तव घेतेलेले विषय बदलून मिळणार नाहीत.

SEMESTER - I (Compulsory Civic Course (CCC) :
Democracy Elections and Good Governance

SEMESTER - II
Skill Development Course (SDC) : Personality Development

• द्वितीय वर्ष कला (बी.ए. भाग-२)

आवश्यक विषय (Compulsory)

१) इंग्रजी २) आय.डी.एस. (सदर विषय निवडीसाठी खालील टेबल पहावा)

३) पर्यावरण अभ्यास (Environmental Studies)

निवडलेल्या **दोन ऐच्छिक** विषयांशी शिवाजी विद्यापीठाने निश्चित केलेला सुसंगत आय.डी.एस. विषय पुढीलप्रमाणे –

अ.क्र.	निवडलेले ऐच्छिक विषय	सुसंगत आय.डी.एस. विषय
१)	अर्थशास्त्र/राज्यशास्त्र/इतिहास/समाजशास्त्र	सहकार (Co-operation)
२)	इंग्रजी किंवा हिंदी	मराठी साहित्याचा इतिहास (History of Marathi Literature)
३)	मराठी किंवा इंग्रजी	हिंदी साहित्याचा इतिहास (History of Hindi Literature)
४)	मराठी/इतिहास/समाजशास्त्र/राज्यशास्त्र	महाराष्ट्रातील समाजसुधारणेचा इतिहास (१८१८ ते १९५०) (History of Soical Reformers in Maharashtra)
५)	भूगोल	पर्यटन भूगोल (Geography of Tourism)

Scanned by CamScanner

ऐच्छिक विषय (Optional) –

बी.ए. भाग १ मध्ये घेतलेल्या चार ऐच्छिक विषयांपैकी दोन ऐच्छिक विषय (प्रत्येकी दोन पेपर) निवडावेत.

गट 'अ' – मराठी / हिंदी / इंग्रजी गट 'ब' – समाजशास्त्र /अर्थशास्त्र / इतिहास

गट 'क' – राज्यशास्त्र / भूगोल

• तृतीय वर्ष कला (बी.ए. भाग-३)

आवश्यक विषय (Compulsory) – इंग्रजी

स्पेशल विषय –

बी.ए. भाग २ मध्ये घेतलेल्या दोन ऐच्छिक विषयांपैकी एक विषय स्पेशल विषय म्हणून बी.ए. भाग ३ साठी निवडता येतो.

महाविद्यालयात शिकविण्याची सोय असलेल्या स्पेशल विषयांची यादी पुढीलप्रमाणे–

१) मराठी २) हिंदी ३) इंग्रजी ४) इतिहास ५) अर्थशास्त्र

६) समाजशास्त्र ७) राज्यशास्त्र ८) भूगोल

◆ वाणिज्य शाखा (Commerce Faculty) ◆

• बी.कॉम. भाग-१

1) English -Paper I (Business Communication)
2) Marathi / Hindi / Principle of Marketing (Non-Grant)
3) Mathematics / Insurance
4) Bussiness Economics
5) Principles of Bussiness Management
6) Financial Accounting

SEMESTER - I (Compulsory Civic Course (CCC) :
Democracy Elections and Good Governance

SEMESTER - II
Skill Development Course (SDC) : Business Communication & Presentation

• बी.कॉम. भाग-२

1) English Paper II (English for Communication)
2) पर्यावरण अभ्यास Environmental Studies
3) Bussiness Statistics
4) Corporate Accounting
5) Fundamental of Entreprenurship
6) Bussiness Economics
7) Money and Financial System

Scanned by CamScanner

• बी.कॉम. भाग-३

1) Bussiness Environment
2) Bussiness Regulatory Framework
3) Modern Management Practices
4) Co-op. Development
5) Adv. Accountancy Paper I & II

OR

Advanced Costing Papaer I & II

◆ विज्ञान शाखा (Science Faculty) ◆

• बी.एस्सी. भाग-१

आवश्यक विषय :- (Compulsory) - इंग्रजी (English)

ऐच्छिक विषय :- खालीलपैकी कोणताही एक 'अ' किंवा 'ब' ग्रुप निवडावा लागेल.

'अ' ग्रुप

१) रसायनशास्त्र (Chemistry) किंवा कॉम्प्युटर सायन्स (Computer Sciecne)
२) भौतिकशास्त्र (Physics)
३) गणित (Mathematics)
४) संख्याशास्त्र (Statistics)

'ब' ग्रुप

१) रसायनशास्त्र (Chemistry)
२) भौतिकशास्त्र (Physics) किंवा कॉम्प्युटर सायन्स (Computer Sciecne)
३) वनस्पतीशास्त्र (Botany)
४) प्राणीशास्त्र (Zoology)

कॉम्प्युटर सायन्स (Computer Sciecne) हा विषय विनाअनुदानित असलेने जादा फी भरावी लागेल.

SEMESTER - I (Compulsory Civic Course (CCC) :
Democracy Elections and Good Governance

SEMESTER - II
Skill Development Course (SDC) : Yoga & Physical Management

• बी.एस्सी. भाग २

आवश्यक :- पर्यावरण अभ्यास (Environmental Studies)

ऐच्छिक विषय :- खालीलपैकी कोणताही एक 'अ' किंवा 'ब' ग्रुप निवडावा लागेल.

'अ' ग्रुप

1) Physics / Computer Science
2) Chemistry / Statistics
3) Mathematics

ब' ग्रुप

1) Chemistry
2) Botany / Computer Science
3) Zoology

Scanned by CamScanner

• बी.एस्सी. भाग -३

आवश्यक विषय :- इंग्रजी (English)

ऐच्छिक विषय :- बी.एस्सी. भाग २ ला घेतलेल्या ऐच्छिक विषयांपैकी कोणताही एक विषय निवडता येईल.

१) रसायनशास्त्र (Chemistry)
२) भौतिकशास्त्र (Physics)
३) प्राणीशास्त्र (Zoology)
४) गणित (Mathematics)
५) वनस्पतीशास्त्र (Botany)
६) संख्याशास्त्र (Statistics)
७) संगणकशास्त्र (Computer Science)

टीप :- १) संगणकशास्त्र भाग १,२,३ व संख्याशास्त्र व वनस्पतीशास्त्र भाग ३ हे विषय विनाअनुदानित आहेत.

◆ शिकवण्याचे माध्यम :

अर्थशास्त्र, अकौंटन्सी, कॉमर्स, बँकिंग, संख्याशास्त्र व बी.कॉम. भाग ३ च्या सर्व विषयासाठी विद्यार्थ्यांना इंग्रजी किंवा मराठी माध्यम स्विकारता येईल.

अन्य महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशाबाबत

अ) शिवाजी विद्यापीठास संलग्न असलेल्या अन्य कोणत्याही महाविद्यालयातील विद्यार्थ्याला या महाविद्यालयात प्रवेश मिळविण्यासाठी पूर्वी शिकत असलेल्या महाविद्यालयाकडून स्थलांतर दाखला (Transfer Certificate) सादर करणे आवश्यक आहे. असा संस्थांतर दाखला सादर करेपर्यंत त्या विद्यार्थ्याचा या महाविद्यालयातील प्रवेश केवळ तात्पुतरता (Provisional) असतो. याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

ब) महाराष्ट्र राज्यातील शिवाजी विद्यापीठाखेरीज अन्य विद्यापीठातील तसेच महाराष्ट्र राज्याव्यतिरिक्त अन्य राज्यातील विद्यार्थ्याला या महाविद्यालयात प्रवेश घेण्यासाठी खालील कागदपत्रांची पूर्तता करणे आवश्यक आहे.

१) स्थलांतर दाखला (Migration Certificate)
२) स्थलांतर दाखला (Transfer Certificate)
३) पात्रता प्रमाणपत्र (Eligilibility Certificate)

या सर्व कागदपत्रांची पूर्तता करणे ही विद्यार्थ्याची वैयक्तिक जबाबदारी राहील व शिवाजी विद्यापीठाने विहित केलेल्या वेळेत त्यांनी या कागदपत्रांची पूर्तता केली नाही तर त्यामुळे होणाऱ्या शैक्षणिक नुकसानीस संबंधित विद्यार्थी जबाबदार राहील.

◆ FOR FOREIGN STUDENTS

At the time of admission in addition to Migration, Transfer and Eligilibility Certificates and every foregin student will have to produce the Certificate of Permission issued by the Government of India.

Scanned by CamScanner

Students from abroad and the children of Non-resident Indians who have been residing, working abroad for more than two years and seeking admission in this college shall have to undergo AIDS test and their admission will be confirmed only on the submission of Fitness Certificate.

◆ फी संबंधीचचे नियम :

१) पूर्ण फी भरणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी फीचा पहिला हप्ता प्रवेश घेतेवेळी व दुसरा हप्ता दुसरे सत्र सुरू झाल्यापासून १५ दिवसांच्या आत भरावयाचा आहे.

२) बी.ए./ बी.कॉम./ बी.एस्सी. भाग १ या वर्गात प्रवेश घेणाऱ्या महाराष्ट्र राज्यातील विद्यार्थ्यास प्रवेश अर्जासोबत तक्त्यामध्ये दर्शविलेल्या फी शिवाय पात्रता प्रमाण पत्र शुल्क म्हणून रु. ७५/- आणि महाराष्ट्र राज्याबाहेरील विद्यार्थ्यास रु. ३००/- अधिकचे भरावे लागतील.

◆ RULES FOR ADMISSIONS PREAMBLE

A) Inaccordance with the provisions of the Section of Maharashtra Universities Act, 2016 the following rules shall be callled Admission Rules to be applicable to the non - professional under - graduate and post graduate courses in the affiliated colleges/ recognised institute / University Departments/autonomous colleges.

B) The admission rules for professional courses shall be as prescribed by the State Government for time to time.

A.R, 1 Admission to non-professional undergraduate shall be strictly based on,

a) Eligilibility criteria as prescribed by the University fron time to time

b) Reservation rules as prescribed by the State Government form time to time and adopted by the University.

c) Ment as measured by the marks scored in the qualifying / previous examination,

d) In the case of courses where entrance tests are prescribed the admission shall be based on ment in the said entrance tests subjects to (a) and (b) above.

A.R. 2 In case of admission to under-graduate courses where the affilated college /reconized institution / autonomous college has an attached Junior College the total intake capacity at the first point of the admission to theSenior College shall be divided as 80% for the attached Junior College and 20 percent for other Junior colleges.. However in both cases, the basic rules of ment, reservation, and eligilibility shall apply. If 20% quota remains unutilized students from the attached Junior College shall be admitted for the waiting list.

The ment of the students from other Junior Colleges shall not be less than the ment of the last student admitted for the attached Junior College In case 80 percent quota for the attached Junior College remains unutilized the College shall have the right to admit students from other Junior Colleges subjects to the general rules given above

A.R. 3 In view of the problem of drop out, the additional 10 percent of the sancned intake capacity may be admitted in the affiliated college / recognised institution/ autonomous institution subjects to the general rules of the admission given above.

A.R. 4 In case of admission to the second and third year of integrated degree course, preference shall be given to the students of the same college / recognised institution / autonomous institution

Scanned by CamScanner

A.R. 5 Every affiliated college / recognised institution, autonomous institution Shall constitute for proper monitoring of admissions an Admission Committee consisting of the following members

1) Principal (Chairman) 2) One teacher from each faculty

3) Registrar / Superintendent (Secretary)

As soon as the procedure of preparing the merit list is completed the merit list along with the waiting list shall be displayed on the college notice board for the information of students

A.R. 6 Husband / Wife / Son / Daughter and Brother / Sister of both the teaching and non-teaching employees (on probation or confirmed) be given admission to the courses within a limit of 3 percent of the Total intake capacity subject to intra-group merit considerations. This rule shall be applicabe to admission to courses / classes being conducted by the concerned institute, where the teaching / non teaching employee are working.

A.R. 7 In case of physically handicapped students, seeking admission to the first year of the integrated degree course, the Admission Committee may use its discretion subject to the fulfilment other conditions of admission.

A.R.8 The foregin students shall be admitted to any course in any institution /college afiliated to the university or in the autonomous institution on production of provisional eligibility certificate from the University obtaining provisional eligibility certificate, the foregin student shall apply along with necessary certificate, to the university in the form prescribed by the university and pay fees as prescribed by the University from time to time.

Every foreign student, except those students nominated by the Central Government for medical courses shall have to appear for and pass the entrance examination to be conducted by the University and any other test including medical test as prescribed by the Govt. The fees for this examination as well as for re-examination will be as prescribed by the University form time to time

A.R. 9 **Cancellation of admission and refund of money :**

Cancellation of admisssion and refund of money shall be as under:

1) All deposits such as Caution Money, Library Deposit, Laboratory Deposit. etc. shall be refundable subject to such deductions as may be necessary on account of any damage to the property of the institution concerned such as breakages to laboratory equipments, loss of library boooks, etc. for which a student may be responsible The application for refund of such deposits shall be made within six months either from the date. he / she leaves the college or completes the courses and the said institution shall refund the amount within 30 days from the date of receipt of application.

2) Only tution fees and no other fees shall be refundable,

3) Tution fees shall be refundable as under :

a) The entire amount paid by the students after deducation of 25% as administrative charges.

i) If a student gets his admission cancelled before the commencement of the academic term.

ii) If a student gets his admission to another college or institution providing courses different from those in the college or institution to which he had first sought admission and paid tution fees provided always that he has kept the authorities of such a college or the institution informed in good time about his application for admission to another college or institution the application for refund of tution fees in such cases, must be forwarded through the Principal of the college or instution which the student actually joins, giving pertinent details such as the course selected by him, the

Scanned by CamScanner

date of his application for admission to the college or institution etc

b) 50 percent of the amount paid by a student as tution fees, if he applies for cancellation of his admission and the refund of fees before the last date of admission to the college or the institution fixed by the University.

4) A Student shall not be entitled to claim refund of tution fees if he leaves the college or the institution, after the last date of admission to such college / institution.

5) In the case of a student, who fails to inform the autorities of the college or the institution to which he has been given admission, about his intention to leave or change the college or the institution such authorities shall be entitled to charge full fees for the term or the year as the case may be.

6) These rules shall not be applicable to colleges / institutions run by the state Government

7) In the case of students getting admission to professional courses in colleges, the claim for refund of tution fees etc. shall be made by concerned students within one week of admission to the professional courses and in such cases, the colleges shall deduct an amount of 10 percent of the fees paid as administrative charges. The seats failing vacent may be filled in by the college / recognised institution from the waiting list.

A.R. 10 At part-I, II and III level, efforts should be made by the college to ensure a fair distrubution of admissions to different special subjects

A, R. 11 **PROSPECTS :**

The affiliated college/recognised institution / autonomous institution shall make available a prospecuts of various course giving relevant information mainly with reference to the fees and courses structure, intake capacity etc The prospectus should be reason ably priced. The prospectus should be made available at least 21 days before the commencement of the A Academic Year. Every prospectus shall make it clear in the begining that the admissions are completely governed by rules and regulations made by the University from time to time. A copy of such rules and regulations should be displayed on the notice board of the college during the period of admission.

It shall be mandatory on the part of the college/recognised institution/autonomous institution to effectively advertise the schedule of admissions for the benefit of all students.

A. R. 12 Rules and regulations regarding admission fee, tution fee and various other fees to be charged by the affiliated college / recognised institution autonomous institution at under graduate leavels shall be governmed by the provisions of ordinance as pre scribed by the University from time to time.

It shall be the responsibility of the Principal to ensure that admissiions are as per rules, regulations and ordinance as prescribed by the University, from time to time

- **महत्वाची सूचना –**

प्रवेश घेतल्यानंतर १२ वी चे मूळ गुणपत्रक जानेवारी महिन्यात परत मिळते. मुळ दाखला परत मिळत नाही त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी स्वत:जवळ गुणपत्रिकेच्या व दाखल्याच्या पुरेशा सत्य प्रती काढून ठेवाव्यात. नोकरीसाठी अथवा शिष्यवृत्तीच्या अर्जासोबत गुणपत्रिकेची सत्य प्रत जोडणे आवश्यक असते म्हणून वेळीच वरील सूचनेची नोंद घ्यावी.

- **बी.ए. / बी. कॉम. / बी.एस्सी. भाग २ व ३ या वर्गासाठी –**

१) मागील परीक्षा उत्तीर्ण केलेल्या गुणपत्रिकेची एक साक्षांकित सत्य प्रत

२) शिवाजी विद्यापीठ कक्षेतील अन्य महाविद्यालयातून परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या

Scanned by CamScanner

विद्यार्थ्यांनी टी.सी. मागणी अर्ज कार्यालयातून घेऊन योग्य त्या माहितीसह प्रवेश अर्जास जोडावा तसेच त्या सोबत संबंधित कॉलेजच्या नावे टी.सी.फी म्हणून आय.पी.ओ. रु. ५०/- जोडावी.

◆ **डी. एड. झालेल्या विद्यार्थ्यांसाठी -**

१) एस. एस. सी. परीक्षा इंग्रजीसह उत्तीर्ण झालेले मूळ गुणपत्रक व दोन सत्य प्रती.
२) डी.एड. कॉलेज सोडल्याचा दाखला - मूळ प्रत व दोन साक्षांकित प्रती
३) डी. एड. उत्तीर्ण झाल्याचे मूळ गुणपत्रक व दोन साक्षांकित प्रती
४) पासपोर्ट साईज Latest फोटो

◆ **पात्रता प्रमाणपत्र** (Eligibility Certificate) -

टीप : हा फॉर्म काळ्या शाईच्या पेनने/बॉलपेनने भरणे आवश्यक)

१) बी.ए. / बी.कॉम./ बी.एस्सी. भाग १ मध्ये प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश अर्जासोबत पात्रता प्रमाणपत्र अर्ज भरावा. त्यासाठी पात्रता शुल्क रु.७५/- भरावे लागतील.
२) डी. एड. झालेल्या विद्यार्थ्यांनी बी.ए. भाग १ मध्ये प्रवेश घेताना प्रवेश अर्जावर पिवळ्या रंगाचा पात्रता अर्ज भरावा. त्यासाठी पात्रता शुल्क रु. १५०/- भरावे लागेल.
३) विद्यापीठाकडून प्रवेश पात्रता ठरल्यानंतरच वरील वर्गात प्रवेश निश्चित होतो. म्हणून विद्यार्थ्यांनी प्रवेश अर्जाबरोबरच पात्रता - प्रमाणपत्र अर्ज भरावा अन्यथा प्रवेश रद्द केला जातो याची नोंद घ्यावी.

◆ **फी सवलत -**

महाविद्यालयाची फी माफीसाठी विद्यार्थ्यांना सरकारकडून मिळणाऱ्या खालील प्रकारच्या एकाच फी माफी सवलतीचा लाभ घेता येईल.

१) **ई.बी.सी.** ज्या विद्यार्थ्याचे पालकांचे उत्पन्न रु. ८,००,०००/- पेक्षा कमी आहे. अशा विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ घेता येईल. (इतर नियम अंतिम तक्त्यात पहावेत.)
२) **पी.टी.सी.** ज्या विद्यार्थ्याचे आई अथवा वडील प्राथमिक शिक्षक आहेत.
३) **एस.टी. सी.** ज्या विद्यार्थ्याचे आई अथवा वडील ५ वी ते ७ वी पर्यंत डी. एड. स्कूलवर शिक्षक म्हणून काम करतात.
४) **फ्रिडम फायटर** ज्या विद्यार्थ्याचे आई वडील स्वातंत्र्यसैनिक होते.
५) **एक्स जवान** ज्या विद्यार्थ्याचे वडील पूर्वी मिलिटरी सेवेमध्ये होते, त्यांनी अर्जासोबत जिल्हा सैनिक बोर्डाकडून मिळणारे प्रमाणपत्र जोडून या सवलतीचा अर्ज केल्यास फक्त फी माफी मिळते. १२ वी पर्यंत गणवेश तसेच पुस्तकासाठी अनुदान मिळते.
६) **जवान** ज्या विद्यार्थ्याचे वडील मिलिटरी सेवेमध्ये आहेत. अशानी विहीत नमुन्यात अर्ज करावा व त्यासोबत वडील मिलिटरी सेवेमध्ये असल्याबाबतचा जिल्हा सैनिक बोर्डाकडून मिळणारा दाखला जोडावा. वरील सवलतीचे अर्जाचे नमुने माधव प्रिंटिंग प्रेस, तासगाव येथे उपलब्ध असून विद्यार्थ्यांनी आपण पात्र असलेल्या सवलतीचा अर्ज प्रवेश

Scanned by CamScanner

अर्जासोबत जोडावा. त्याशिवाय प्रवेश दिला जाणार नाही.

◆ भारत सरकार शिष्यवृत्या –

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना (अनुसूचित जाती, जमाती, विमुक्त व भटक्या जमाती) भारत सरकारकडून शिष्यवृत्ती मिळते. अर्जाचा विहित नमुना कार्यालयात मिळेल. सदर शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करण्याची १५ ऑगस्ट २०१९ ही अंतिम तारीख आहे.

◆ याशिवाय गुणी विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती –

राष्ट्रीय गुणवत्ता शिष्यवृत्ती, राज्य सरकारची शिष्यवृत्ती, अहिंदी भाषिक विद्यार्थ्यांना मिळणारी हिंदी शिष्यवृत्ती, विद्यापीठ मेरीट शिष्यवृत्ती, विद्यापीठ सामाजिकशास्त्रे शिष्यवृत्ती, अपंग विद्यार्थ्यांना मिळणारी अपंग शिष्यवृत्ती, राष्ट्रीय कर्जाऊ शिष्यवृत्ती इ. विविध शिष्यवृत्त्यासाठी अर्ज करावा.

◆ विद्यार्थी सहाय्यता निधी –

अत्यंत गरीब परंतु हुशार व होतकरू विद्यार्थ्यांना काही प्रमाणात गरजेप्रमाणे मदत केली जाते. संबंधित गरजू विद्यार्थ्यांनी मा. प्राचार्यांना भेटून याचा लाभ घ्यावा.

◆ महाविद्यालयातील इतर सोयी –

१) सुसज्ज ग्रंथालय व अभ्यासिकेची सोय.

२) भव्य जिमखाना हॉल तसेच ४०० मीटर रनिंग ट्रॅक व विविध देशी-विदेशी खेळाचे साहित्य, होतकरू विद्यार्थ्यांना विविध खेळाच्या सरावासाठी मार्गदर्शन.

३) कला सांस्कृतिक मंडळामार्फत विद्यार्थ्यांना गायन, वादन, लोकनृत्य, लोकगीत वगैरे स्पर्धेमध्ये भाग घेण्यासाठी मार्गदर्शन.

४) वार्षिक नियतकालिक 'संस्कार' दरवर्षी प्रसिद्ध केले जाते. त्यामध्ये कथा, कविता, लेख तसेच फोटोग्राफी, चित्रकला इत्यादी विपुल साहित्याद्वारे विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव दिला जातो.

५) २५०+५० = ३०० विद्यार्थ्यांचा सहभाग असलेले राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.) युनिट

६) एन. सी.सी. (N.C.C.) युनिट

७) महाविद्यालयाच्या कार्यक्रम विभागामार्फत दरवर्षी किमान ५/६ प्रसिद्ध लेखक, कवी, विचारवंतांची व्याख्याने आयोजित केली जातात.

८) विविध ठिकाणी होणाऱ्या वाद-विवाद, वक्तृत्त्व, निबंध स्पर्धेसाठी होतकरू विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन.

९) नियोजन मंडळ, लोकसंख्या शिक्षण मंडळ या विभागामार्फत विविध कार्यक्रम आयोजित केले जातात.

१०) नोकरी व व्यवसायाविषयी मार्गदर्शनासाठी विद्यार्थ्यांना वैयक्तिक तसेच एकत्रित शिक्षण वर्ग तसेच विशेष सूचना फलक लावून माहिती पुरविली जाते.

११) या महाविद्यालयात वार्षिक स्नेहसंमेलन होत नाही त्याऐवजी एक दिवसाचा वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ होईल. या समारंभावेळी इतर कोणतेही कार्यक्रम न होता केवळ पारितोषिक वितरण होईल. या संदर्भात नंतर तक्रार चालणार नाही.

१२) शैक्षणिक सहली, हायकिंग याद्वारे विद्यार्थ्यांचे निसर्गाशी नाते निर्माण केले जाते.

१३) विद्यार्थ्यांच्यासाठी विमा (विद्यापीठ) योजनेची सोय आहे.

१४) महाविद्यालयात सी.सी. टी.व्ही. असल्याने विद्यार्थी पूर्णपणे सुरक्षित आहेत.

Scanned by CamScanner

◆ महाविद्यालयाचे नियम :

१) कॉलेजमधील प्रत्येक तासाला, टेस्टला, सहामाही व पूर्व परीक्षेला नियमित व वेळेवर उपस्थित असले पाहिजे. महाविद्यालयात तासाला ८०% उपस्थिती आवश्यक आहे. अन्यथा टर्म ग्रॅन्ट न झाल्याने विद्यापीठ परीक्षेस बसता येणार नाही.

२) कॉलेजमध्ये प्रवेश घेतल्यावर प्रत्येक विद्यार्थ्याजवळ स्वतःचे ओळखपत्र (Identity Card) असणे आवश्यक आहे. प्रत्येकाने नवीन ओळखपत्र घ्यावे व त्यावर आपला सध्याचा (लेटेस्ट) फोटो लावून दि. ३१-७-२०१९ पर्यंत त्यावर प्राचार्यांची सही घ्यावी. त्यानंतर ओळखपत्रावर सही होणार नाही. ओळखपत्र न हरविण्याची दक्षता विद्यार्थ्यांनी घ्यावी.

३) ओळखपत्र हरवल्यास रु. १००/- दंड भरून नवीन (Duplicate) ओळखपत्र दिले जाईल.

४) आयकार्डावरील फोटोचा उपयोग अन्य कारणासाठी केल्याचे आढळल्यास रु.१००/-दंड केला जाईल.

५) वर्ग चालू असताना मधूनच वर्गात येता अथवा वर्गाबाहेर जाता येणार नाही. या काळात गैरशिस्त आढळल्यास तो शिक्षेस पात्र होईल.

६) इतर वर्गाना आपल्या वर्तनाने कोणताही उपद्रव होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

७) महाविद्यालयाच्या प्रतिष्ठेला व शिस्तीला बाधा येईल असे कोणतेही वर्तन विद्यार्थ्यांने महाविद्यालयात अथवा महाविद्यालया बाहेर करता कामा नये. आपण सी.सी. टी.व्ही. समोर आहात हे लक्षात घ्यावे.

८) कॉलेज आवारात प्रवेश करताना प्रत्येक विद्यार्थ्याजवळ आपले ओळखपत्र असणे सक्तीचे राहील. ज्या विद्यार्थ्याजवळ ओळखपत्र नसेल त्या विद्यार्थ्यावर महाविद्यालय कायदेशीर कार्यवाही करेल.

९) महाविद्यालयामध्ये आल्यावर नोटीस बोर्ड वाचण्याची विद्यार्थ्यांनी सवय ठेवावी.

१०)एन.सी.सी.मध्ये भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी एन.सी.सी. किटस् वर्षाअखेरीस सुस्थितीत परत करावी. तसेच नियमित परेडसाठी उपस्थित असले पाहिजे.

११)एन. एस.एस. मधील विद्यार्थ्यांनी नोटीसीद्वारे कळविल्याप्रमाणे श्रमदान अथवा नियमित कार्यक्रमास हजर राहावे.

१२)महाविद्यालयाच्या परिसरात असभ्य वर्तन करणे, परीक्षा काळात गैरवर्तन केल्यास कठोर शिक्षा केली जाईल.

१३) महाविद्यालयात मोबाईलचा वापर करता येणार नाही.

१४) महाविद्यालयात गैरहजर राहणाऱ्या व ८०% पेक्षा कमी हजेरी भरणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा परीक्षा फॉर्म भरला जाणार नाही.

१५) वॉचमेनच्या आदेशाचे उल्लंघन ही बाब बेशिस्त वर्तन समजले जाईल.

◆ परीक्षेसंबंधी सूचना :

१) प्रत्येक सत्रासाठी नियुक्त केलेले स्वाध्याय पूर्ण केले पाहिजेत. सत्र परीक्षेस विद्यार्थ्यांनी हजर

Scanned by CamScanner

असले पाहिजे.

२) बी.ए. भाग १, बी. कॉम. भाग १ व बी.एस्सी. भाग १ या वर्गात शारीरिक शिक्षण हा विषय सक्तीचा असून त्यासाठी १० गुण असतात. या परीक्षेतील गुणवत्तेवर सदर गुण मिळतात.

◆ कार्यालयाचे नियम :

१) कार्यालयाची वेळ सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ८-०० वा. ते दुपारी १२-३० वा. दुपारी २-३० वा. ते सायंकाळी ५-३० वा., शनिवारी सकाळी८-०० वा. ते दुपारी १२-३० वा. अशी राहील. या वेळेमध्ये विद्यार्थ्यांनी आपली कामे करून घ्यावीत. प्रवेश देण्याचे कामकाज सकाळी ८-३० ते १२-३० या वेळेतच राहील.

२) ग्रंथालय अथवा प्रयोगशाळा डिपॉझिट प्रतिवर्षी १६ ऑगस्ट ते १५ ऑक्टोबर या कालावधीत परत मिळतील. वरील कालावधी व्यतिरिक्त डिपॉझिट परत मिळणार नाही. तसेच महाविद्यालय सोडल्यावर एक वर्षात डिपॉझिटची रक्कम परत न घेतल्यास लॅप्स झाल्याने रक्कम परत मिळणार नाही.

३) विद्यार्थ्यास कॉलेज बदल करावयाचे असल्यास अथवा बहि:स्थ म्हणून विद्यापीठाकडे रजिस्ट्रेशन करावयाचे असल्यास संबंधीत कॉलेज अथवा विद्यापीठाकडे टी.सी. पाठविला जाईल. विद्यार्थ्याना हातात (By hand) टी.सी. मिळणार नाही. यासाठी विद्यार्थ्यांनी ज्या ठिकाणी प्रवेश घेतला असेल तेथूनच टी.सी. मागणी अर्ज या महाविद्यालयाकडे पाठवावा.

४) विद्यार्थ्यास कार्यालयाकडून काही हवे असल्यास आदल्या दिवशी संबंधित लेखनिकास भेटून तसा अर्ज द्यावा व दुसऱ्या दिवशी पूर्तता करून घ्यावी.

◆ महाविद्यालयाची वेळ :

कला व वाणिज्य वर्ग सकाळी ०८.०० ते दुपारी ०१.०० पर्यंत राहील.
विज्ञान शाखेचे वर्ग सकाळी १०.३० वा. ते दुपारी ०४.३० पर्यंत राहील.
पदवीव्युत्त वर्ग (एम.ए./एम.एस्सी.) दुपारी ०२.३० ते ०५.३० पर्यंत राहील.

◆ ग्रंथालयाबाबत विशेष माहिती :

महाविद्यालय परिसराच्या मध्यभागी चार हजार स्क्वेअर फूट बांधकाम असलेले सुसज्ज ग्रंथालय हे तासगाव तालुक्यातील जुने व मोठे ग्रंथालय आहे. ग्रंथालयामध्ये जवळपास ८०,००० ग्रंथ, ६५ साप्ताहिके उपलब्ध आहेत. सदर ग्रंथालयात दुर्मिळ संदर्भ ग्रंथ, साप्ताहिके, विद्यार्थी अभ्यासिका व प्रशासन असे विभाग आहेत.

ग्रंथालयातील सुविधा व उपक्रम पुढीलप्रमाणे –

- १०० विद्यार्थी क्षमतेची स्वतंत्र अभ्यासिका विद्यार्थ्यांसाठी वाचन कट्ट्याच्या माध्यमातून व्यासपीठ उपलब्ध.
- गुणवत्ताधारक व गरीब विद्यार्थ्यांच्यासाठी क्रमिक पुस्तकांचा संच
- मा. श्री. आर. जी. सावंत (विकास अधिकारी, एल.आय.सी., तासगाव) यांचेमार्फत एका विद्यार्थ्यासाठी व एका विद्यार्थिनीसाठी 'उत्कृष्ट वाचक पुरस्कार'
- तासगाव तालुक्यातील महाविद्यालयेत्तर वाचकांच्यासाठी 'बहि:स्थ सभासद योजना'
- यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक केंद्र तासगाव स्पर्धा परीक्षा, एम.एच.सी.ई.टी. विद्यार्थ्यांच्यासाठी 'विशेष सभासद योजना'
- भारतीय ग्रंथालय शास्त्राचे जनक डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांची जयंती, ग्रंथप्रदर्शन,

Scanned by CamScanner

नवीन ग्रंथपरिचय, ग्रंथालयाबाबत विद्यार्थी प्रशिक्षण, वाचक सर्वेक्षण आपण वाचलेल्या पुस्तकांवरील समीक्षणासाठी व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले जाईल.

ग्रंथालयाचे नियम –

१) विद्यार्थ्यास कॉलेजमध्ये प्रवेश मिळाला म्हणजे तो ग्रंथालयाचा सभासद होण्यास पात्र ठरतो. सदर विद्यार्थ्यास एक ग्रंथालय सभासद कार्ड देण्यात येते. सदर कार्ड ३० सप्टेंबर पर्यंत दिले जाईल याची नोंद घ्यावी. जर हे कार्ड हरवले तर रु. २० भरून दुसरे कार्ड मिळविता येते.

२) ओळखपत्र (Identity Card) बरोबर आणल्याशिवाय ग्रंथालयात प्रवेश मिळणार नाही.

३) प्रत्येक विद्यार्थ्यास 'डिमांड स्लिप' मिळते. ग्रंथालयातील पुस्तके मिळविण्यासाठी प्रत्येक वर्गाकरिता विशिष्ट एक दिवस निश्चित केलेला असतो. विद्यार्थ्याने डिमांड स्लिप भरून आधी नेलेली पुस्तके या निश्चित केलेल्या दिवसापूर्वी एक दिवस आधी ग्रंथालयात जमा करणे आवश्यक असते.

४) विद्यार्थ्यास एका आठवड्याकरिता एक पुस्तक देण्यात येते. जर एका आठवड्यात विद्यार्थ्याने पुस्तक परत केले नाही तर त्यास पुढील प्रत्येक दिवसाकरिता दोन रुपये प्रमाणे दंड भरावा लागेल. तसेच ओळखपत्रावरील पुस्तकासाठी १ रु व पुस्तक संचासाठी दररोज रु.५ दंड भरावा लागेल.

५) जर विद्यार्थ्याने पुस्तक हरविले किंवा त्याची काही पाने फाडली किंवा ते पुस्तक खराब केले असेल तर त्यास नवीन पुस्तक आणून ग्रंथालयात जमा करावे लागेल किंवा पुस्तकाच्या किंमतीच्या दुप्पट किंमत किंवा सदर पुस्तकाची सध्याची पूर्ण किंमत किंवा यापैकी जी जास्त असेल ती किंमत भरावी लागेल.

६) संदर्भ ग्रंथ, विश्वकोश, शब्दकोश, अभ्यासक्रम सूची (सिलॅबस), प्रश्नपत्रिका संच, नियतकालिके, पाठ्यपुस्तके इ. विद्यार्थ्यांना अभ्यासिकेत ओळख पत्रावर देण्यात येतात. तसेच विद्यार्थ्याने ग्रंथालयातून / अभ्यासिकेच्या बाहेर जाण्यापूर्वी ती जमा करावीत. ती अभ्यासिकेच्या बाहेर नेता येणार नाहीत

७) कॉलेज वेळोवेळी जे नियम करील त्याचे पालन विद्यार्थ्यांना करावे लागले. सदर नियम ग्रंथालयातील काचफलकामध्ये पाहवयास मिळतील.

८) 'पुस्तक पेढी' (बुक बॅंक) योजनेतून क्रमिक पुस्तकांचा संच त्या पुस्तकाच्या किंमतीच्या २५% रक्कम भरून वर्षभर वापरण्यास दिला जातो. वर्षाच्या शेवटी सदर सर्व पुस्तके ग्रंथालयात जमा करावी लागतात.

९) आपल्या विषयाचा तास नसतो तेव्हा ग्रंथालयातील अभ्यासिकेत बसता येईल.

Scanned by CamScanner

महाविद्यालयात बी.ए., बी.कॉम., बी.एस्सी. भाग तीन मधील सर्व विद्यार्थ्यांना कौशल्य विकास अभ्यासक्रम आवश्यक (Compulsory) करण्यात आला असून विषयानुसार कोर्स पुढे दिलेले आहेत. शिवाय इतर विषयांच्या विद्यार्थ्यांना दुसरा एखादा अभ्यासक्रम हवा असल्यास देण्यात येईल.

Entrepreneurship & Skill Development Centre

List of ADD-ON COURSES

Sr. No.	Department	Name of the Course	Intake Capasity	Duration
1	English	Mass Communication	50	One Month
2	Marathi	Communication Skills & Mass Communication	20	Five Month
3	Hindi	Certificate Couse in Translation	20	Six Weeks
4	Economics	Rural Development	40	Two Months
5	Geography	Poultry Farming Mangement & Marketing'	50	One Month
6	Political Science	Certificate Course in Panchayatraj & Government Scheme	20	Seven Week
7	Sociology	Fundamentals of Anthropology	20	One Month
8	History	Certificate Course in Tourism	40	One Month
9	Botany	Certificate Course in Fruit Porcessing and Mangement	20	One Month
10	Physics	Certificate Course in Repair and Maintenance of Home Appliances	20	One Month
11	Zoology	Certificate Course in Vermicomposting in Biotechnology	20	One Month
12	Mathematics	Certificate Couse in Conceptual Mathematic in Competive Examination	35	Four Week
13	Statistics	Certificate Course in MS-Excel and R-Software'	50	One Month
14	Commerce	Certificate Course in Income Tax	150	Two Months
15	Chemistry	Lab Management & Soil and Water Analysis	20	One Month
16	Economics	P. G. Diploma in Human Rights and Education	42	Nine Month

Scanned by CamScanner

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR - 416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABK - 2609000
FAX 0091-0231- 2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS-2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - ४१६ ००४
दूरध्वनी : (ईपीबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग-२६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३. Email : bos@unishivaji.ac.in
Accredited By NAAC (2009)

Date : 15 March, 2014

SU/BOS/Arts/Social Sci/15757

The Principal,
All Affiliated Colleges,
Shivaji University, Kolhapur.

Sub -: Regarding fee structure for B.A. porgramme on Non-grant basis

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the Unieristy authorities have granted approval to fee structure for B.A. programme on Non-grant basis. The fee structure for the course is mentioned below :

1)	a) BA Part I Tuition Fee	Rs. 2,500/-	(per year per student)
	b) BA Part II Tuition Fee	Rs. 3,000/-	(per year per student)
	c) BA Part III Tuition Fee	Rs. 4,000/-	(per year per student)

2) **Other fee shall be charged as per university rules which include admission fee, gymkhana fee, library fee, Vikas Nidhi, etc.**

3) **The suggested fee shall be revised after every three years. If not revised, 10% increase in the tuition fee every three years is recommended.**

4) **Above mentioned fee shall come into effect from academic year 2014-15**

Kindly bring this to the notice of all concerned.
Thanking you.

Yours faithfully,

Director
B.C.U.D.

Copy f.w.cs. to
1) The Dean Faculty of Art & Fine Arts.
2) The Dean Faculty of Social Sciences.
3) All Chiarman (B.O.S./Ad-hoc Board under Faculty of Art & Fine Arts and Social Sciences)

Copy to :
1) B.A. Section
2) Appointment Section
3) U.G. Affiliation Section
4) P.G. Admission Section

Scanned by CamScanner

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR - 416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX - 2609000
FAX 0091-0231- 2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS-2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - ४१६ ००४
दुरध्वनी : (ईपीबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग-२६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३ Email : bos@unishivaji.ac.in
Accredited By NAAC (2009)

SU/BOS/Arts/Social Sci/15758 Date : 15 March, 2014

The Principal,
All Affiliated Colleges,
Shivaji University, Kolhapur.

Sub -: Regarding fee structure for B.Com. porgramme on Non-grant basis

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the Unieristy authorities have granted approval to fee structure for B.Com. programme on Non-grant basis. The fee structure for the course is mentioned below :

1)	a) B.Com Part I Tuition Fee	Rs. 2,500/-	(per year per student)
	b) B.Com Part II Tuition Fee	Rs. 3,000/-	(per year per student)
	c) B.Com Part III Tuition Fee	Rs. 4,000/-	(per year per student)

2) **Other fee shall be charged as per university rules which include admission fee, gymkhana fee, library fee, Vikas Nidhi, etc.**

3) **The suggested fee shall be revised after every three years. If not revised, 10% increase in the tuition fee every three years is recommended.**

4) **Above mentioned fee shall come into effect from academic year 2014-15**

Kindly bring this to the notice of all concerned.
Thanking you.

Yours faithfully,

Director
B.C.U.D.

Copy f.w.cs. to
1) The Dean Faculty of Commerec.
2) All Chiarman (B.O.S. under Faculty of Commerce)

Copy to :
1) B. Com. Section
2) Appointment Section
3) U.G. Affiliation Section
4) P.G. Admission Section

Scanned by CamScanner

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR - 416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX - 2609000
FAX 0091-0231- 2691533 & 0091-0231-2692333 - BOS-2609094
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - ४१६ ००४
दुरध्वनी : (ईपीबीएक्स) २६०९००० (अभ्यास मंडळे विभाग-२६०९०९४)
फॅक्स : ००९१-०२३१-२६९१५३३ व २६९२३३३. Email : bos@unishivaji.ac.in
Accredited By NAAC (2009)

SU/BOS/Arts/Social Sci/15759 Date : 15 March, 2014

The Principal,
All Affiliated Colleges,
Shivaji University, Kolhapur.

Sub -: Regarding fee structure for B.Sc. porgramme on Non-grant basis

Sir/Madam,

With reference to the subject mentioned above, I am directed to inform you that the Unieristy authorities have granted approval to fee structure for B.Sc. programme on Non-grant basis. The fee structure for the course is mentioned below :

1) a) **B.Sc. Part I Tuition Fee including Laboratory Fee** **Rs. 7,500/-** **(per year per student)**

   b) **B.Sc. Part II Tuition Fee including Laboratory Fee** **Rs. 10,000/-** **(per year per student)**

   c) **B.Sc. Part III Tuition Fee including Laboratory Fee** **Rs. 12,500/-** **(per year per student)**

2) **Other fee shall be charged as per university rules which include admission fee, gymkhana fee, library fee, Vikas Nidhi, etc.**

3) **The suggested fee shall be revised after every three years. If not revised, 10% increase in the tuition fee every three years is recommended.**

4) **Above mentioned fee shall come into effect from academic year 2014-15**

Kindly bring this to the notice of all concerned.
Thanking you.

Yours faithfully,

Director
B.C.U.D.

Copy f.w.cs. to
1) The Dean Faculty of Science
2) All Chairman (B.O.S. / Ad-hoc Board under Faculty of Science)

Copy to :
1) B. Sc. Section
2) Appointment Section
3) U.G. Affiliation Section
4) P.G. Admission Section

Scanned by CamScanner

◆ Fee Structure

(For B.A. / B.Com. - I, II & III)

Fee Heads	FIRST YEAR				SECOND YEAR				THIRD YEAR			
	Without Concession	SC, ST, OBC, V.J.NT with Concession	EBC Conces-sion	NOT GRANT	Without Conces-sion	SC, ST, OBC, V.J.NT with Concession	EBC Conces-sion	NOT GRANT	Without Concession	SC, ST, OBC, V.J.NT with Concession	EBC Conces-sion	NOT GRANT
Admission Fee	10	0	10	10	10	0	10	10	10	0	10	10
Tution Fee	800	0	0	2750	800	0	0	3300	800	0	0	4400
Library Fee	50	40	50	50	50	40	50	50	50	40	50	50
Gymkhana Fee	80	60	80	80	80	60	80	80	80	60	80	80
Extra Curr.activities	25	15	25	25	25	15	25	25	25	15	25	25
Laboratory Fee	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vikas Nidhi	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
I Card Fee	50	50	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Bonafide Fee	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Y M Nidhi	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55
S A Fund	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Group Insurance	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Sports Day	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Magzine	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Ashvamedha Nidhi	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Uni Pro Reta	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Agrani Mahavi. Fee	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
College Exam Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Apatkalin Nidhi	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Environ Studies	0	0	0	0	250	250	250	250	0	0	0	0
E Suvidha	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Self Finance Unit	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Eligibity	75	75	75	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Library Deposit	20	20	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Flag Fund & Blind Fund	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Registration Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Skill Development Course	0	0	0	0	0	0	0	0	200	200	200	200
Kalyan Nidhi	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Total	**1730**	**880**	**930**	**3680**	**1835**	**985**	**1035**	**4335**	**1785**	**935**	**985**	**5385**

Note : 1) Caste Certificate is compulsory for Scholarship Students. If they don't attach Caste Certificate Zerox, They will be paid full fees.
2) Income Certificate is compulsory for EBC students. If they don't attach Income Certificate Zerox, they will be paid full fees.
3) Skill Development Course is Compulsory for the B.A. III & B.Com. III students. Course fees are Rs.200/- per student.

Scanned by CamScanner

◆ Fee Structure (For B.Sc. - I, II & III)

Fee Heads	FIRST YEAR				SECOND YEAR				THIRD YEAR			
	Without Concession	SC ST (B.C.V.N.T with Concession)	EBC Concession	NOT GRANT	Without Concession	SC ST (B.C.V.N.T with Concession)	EBC Concession	NOT GRANT	Without Concession	SC ST (B.C.V.N.T with Concession)	EBC Concession	NOT GRANT
Admission Fee	10	0	10	10	10	0	10	10	10	0	10	10
Tution Fee	800	0	0	8250	800	0	0	11000	800	0	0	13750
Library Fee	50	40	50	50	50	40	50	50	50	40	50	50
Gymkhana Fee	80	60	80	80	80	60	80	80	80	60	80	80
Extra Curr activities	25	15	25	25	25	15	25	25	25	15	25	25
Laboratory Fee	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125
Vikas Nidhi	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
I Card Fee	50	50	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Bonafide Fee	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Y M Nidhi	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55
S A Fund	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Group Insurance	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Sports Day	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Magzine	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Ashvamedha Nidhi	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Uni Pro Reta	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Agrani Mahavi Fee	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
College Exam Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Apatkalin Nidhi	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Environ Studies	0	0	0	0	250	250	250	250	0	0	0	0
E Suvidha	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Self Finance Unit	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Eligibity	75	75	75	75	0	0	0	0	0	0	0	0
Library Deposit	20	20	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Laboratory Deposit	20	20	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Flag Fund & Blind Fund	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Registration Fee	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Skill Development Course	0	0	0	0	0	0	0	0	200	200	200	200
Kalyan Nidhi	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Total	**1875**	**1025**	**1075**	**9325**	**1960**	**1110**	**1160**	**12160**	**1910**	**1060**	**1110**	**14860**

Note :

Fee Heads	Grantable		Total Fee	Non Grantable		Total Fee
	Computer	Other				
B.Sc I Computer Sci	--	--	--	11000	1075	12075
B.Sc II Computer Sci	--	--	--	15000	1160	16160
B.Sc III Computer Sci	--	--	--	18000	1110	19110
B.Sc III Botany	--	--	-	10000	1110	11110

1) Caste Certificate is compulsory for Scholarship Students. If they don't attach Caste Certificate Zerox, They will be paid full fees.
2) Income Certificate is compulsory for EBC students. If they don't attach Income Certificate Zerox, they will be paid full fees.
3) Skill Development Course is Compulsory for the B.Sc-III students. Course fees are Rs 200/- per student.

Scanned by CamScanner

◆ शुल्क सवलती व शिष्यवृत्या :

शुल्क सवलती व शिष्यवृत्ती	अटी व पात्रता	लागणारी प्रमुख कागदपत्रे	शेरा
१ (ई. बी. सी.) राजर्षि छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना	ज्या पालकाचे १ एप्रिल २०१८ ते ३१ मार्च २०१९ चे वार्षिक उत्पन्न रु. ८,००,०००/- पेक्षा कमी असून जे गेल्या वार्षिक परीक्षेत पास झाले आहे ते अर्ज करण्यास पात्र आहेत. अर्ज विद्यार्थ्याचे वडील नसतील तर आई, आई वडील नसतील तर पालकानी भरावयाचा आहे. आईवडील नसतील तर ते हयात नसल्याबाबतचे गॅझेटेड ऑफिसर अगर जबाबदार अधिकाऱ्याच्या सहीचे निवेदन सादर करावे	सन २०१८-२०१९ चा मा. तहसिलदार साहेब यांच्या सहीचा उत्पन्नाचा दाखला	अर्ज व उत्पन्नाचा दाखला दोन प्रतीत द्यावयाचा असतो. अर्ज ऑनलाईन भरावा
२ प्राथमिक शिक्षकाचे मुला-मुलीना मिळणारी फी सवलत	विद्यार्थी हा प्राथमिक शिक्षकाचा मुलगा / मुलगी असून तो / ती गेल्या वार्षिक परीक्षेत उत्तीर्ण झाला / झाली असली पाहिजे.	आई वडील ज्या ठिकाणी काम करतात त्याची नेमणूक करणाऱ्या अधिकाऱ्याचा ठराविक नमुन्यात दाखला, गुणपत्रिकेच्या खऱ्या नकला दोन प्रतीत	अर्ज व दाखला दोन प्रतीत द्यावा
३. माध्यमिक शिक्षकाचे मुला-मुलीना मिळणारी फी सवलत	विद्यार्थी हा प्राथमिक शिक्षकाचा मुलगा / मुलगी असून तो / ती गेल्या वार्षिक परीक्षेत उत्तीर्ण झाला /झाली असली पाहिजे (ज्याचे वडील एस टी सी / सी.पी.एड व डी.एड. रुकेलवर काम करीत असतील अशाच मुलानी अर्ज करावेत	आई वडील ज्या ठिकाणी काम करतात त्याची नेमणूक करणाऱ्या अधिकाऱ्याचा ठराविक नमुन्यात दाखला, गुणपत्रिकेच्या खऱ्या नकला दोन प्रतीत	अर्ज व दाखला दोन प्रतीत द्यावा
४. सैनिकाच्या मुलाना मिळणारी फी सवलत	ज्याचे वडील सध्या सैनिक आहेत अशा विद्यार्थी - विद्यार्थिनीनी अर्ज करावेत.	१) नमुन्यातील अर्ज २) ज्या ठिकाणी सैनिक असतील त्या कार्यालयाचा पात्रता दाखला	अर्ज दोन प्रतीत द्यावा
५ माजी सैनिकांच्या मुला/मुलीना / पत्नीसाठी शिष्यवृत्ती	ज्याचे वडील सैनिक सेवेतून निवृत्त झाले असतील अशा विद्यार्थ्यांनी अर्ज करावेत	१) नमुन्यातील अर्ज २) जिल्हा सैनिक बोर्डाचा दाखला	अर्ज ठराविक नमुन्यात दोन प्रतीत सादर करावा
६ स्वातंत्र्य सैनिकाच्या मुलाना शैक्षणिक सवलत	राष्ट्रीय स्वातंत्र्य आंदोलन, आझाद हिंद सेना, गोवा मुक्ती व भूतपूर्व हैदराबाद संस्थानात जबाबदार सरकार स्थापन करण्याबात ज्यानी भाग घेतला अशाच्या मुला-मुलीना नातवाना (मुलाचे मुलास, मुलगा मयत झाला असल्यास) फी माफी व शिष्यवृत्ती मिळते अर्ज फक्त नवीन विद्यार्थ्यांनी द्यावयाचे आहेत गतवर्षी ज्याना ही शिष्यवृत्ती होती त्यानी प्रगती अहवालाची पूर्तता करावी	१) अर्ज ठराविक नमुन्यात करावा २) सन्मानपत्र ३) उत्पन्नाचा दाखला ४) गुणपत्रकाच्या खऱ्या नकला ५) मागील वर्षी शिष्यवृत्ती मिळाल्या असल्यास तसे संबंधित शाखा प्रमुखाकडून आणावे	अर्ज ठराविक नमुन्यात दोन प्रतीत सादर करावा

टीप : वरील पैकी कोणतीही सवलत न घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयाची पूर्ण फी भरावी लागेल.

Scanned by CamScanner

◆ शुल्क सवलती व शिष्यवृत्या :

शुल्क सवलती व शिष्यवृत्ती	अटी व पात्रता	लागणारी प्रमुख कागदपत्रे	शेरा
७. परीपूर्ण अर्थ सहाय्य (बी.सी. डिपार्टमेंट की स्कॉलरशिप शिष्यवृत्ती)	अशा [illegible] महाविद्यालयातील अर्थ सहाय्य विद्यार्थ्यांनी मार्च/एप्रिल २०१८ मध्ये परीक्षेत उत्तीर्ण होऊन वर्षाच्या [illegible] प्रवेश घेतला असेल त्यांनी अर्ज करावयाचा आहे. अर्ज कसे करावे (सविस्तर क्रम पुढे) अल्पसंख्यांक विद्यार्थी यांनाही अर्ज करू शकतात. वार्षिक उत्पन्न SC/ST साठी २,००,०००/- पर्यंत OBC/NT/SBC साठी १,००,०००/- पर्यंत	१) एस.एस.सी. च्या गुणपत्रकाची सत्यप्रत २) मागील वर्षी उत्तीर्ण झालेल्या परीक्षेच्या गुणपत्रकाची सत्यप्रत ३) जातीच्या दाखल्याची सत्यप्रत ४) सन २०१८-१९ च्या आर्थिक वर्षाचा उत्पन्नाचा दाखला	
८. बी.सी. फ्री शिप	१) वरील [illegible] एक वेळ [illegible] झालेल्या विद्यार्थ्यांनी फी [illegible] फ्री शिप घ्यावयाची असल्यास २) वरील [illegible] विद्यार्थ्यांच्या वडिलांचे वार्षिक उत्पन्न SC साठी २,००,०००/- पेक्षा जास्त आहे त्यांनी फ्री शिप घेणे गरजेचे आहे व OBC/NT/SBC साठी १,००,०००/- पेक्षा जास्त आहे त्यांनी फ्री शिप घेणे गरजेचे	१) एस.एस.सी. च्या गुणपत्रकाची सत्यप्रत २) मागील वर्षी उत्तीर्ण झालेल्या परीक्षेच्या गुणपत्रकाची सत्यप्रत ३) जातीच्या दाखल्याची सत्यप्रत ४) सन २०१८-१९ च्या आर्थिक वर्षाचा उत्पन्नाचा दाखला	
९. राष्ट्रीय गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	शिष्यवृत्ती फिट एस.एस.सी. बोर्डाकडून होत असते. जे मार्च / एप्रिल २०१८ च्या परीक्षेत ६०% गुण मिळवले आहे त्यांनी राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती करता अर्ज करावेत	१) जास्ती गुण झालेल्या विद्यार्थ्यांनी गुणपत्रकाची सत्यप्रत जोडणे आवश्यक आहे	ज्या विद्यार्थ्यांना एस.एस.सी. बोर्डाकडून अर्ज आले असतील अशा विद्यार्थ्यांनीच अर्ज करावेत
१०. शिवाजी विद्यापीठ गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर च्या त्या विषयाच्या वेगळ्याप्रमाणे	संबंधित वर्षाच्या गुणपत्रकाची सत्यप्रत	
११. राज्य सरकारची स्कुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती	ज्यांना मार्च / एप्रिल २०१८ च्या १२ वी परीक्षेत ६०% किंवा त्यापेक्षा अधिक गुण मिळवले असतील त्यांना अर्ज करता येईल	१२ वी च्या गुणपत्रकाची सत्यप्रत जोडणे आवश्यक आहे	
१२. अपंग शिष्यवृत्ती	जे विद्यार्थी / विद्यार्थिनी अपंग असतील त्यांनी त्यासंबंधीचा अर्ज सिविल सर्जनकडून तयारी पेक्षा करावयाचा आहे. पहिलीपूर्वी आणि प्रथम वर्गात प्रवेश घेणाऱ्यांनी वरील अर्ज करावयाचा आहे.	मेडिकल सर्टिफिकेट योग्य नमुन्यात दहा लाखाचे प्रतिज्ञापत्र व उत्पन्नाचा दाखला (तलाठी अधिकाऱ्याच्या सहीसह)	अर्ज महाविद्यालयाच्या कार्यालयात मिळतील

टीप : १) शिष्यवृत्तीधारक सर्व विद्यार्थ्यांनी बँक ऑफ महाराष्ट्र व बँक ऑफ इंडिया या बँकेचे खाते उघडावे.
२) वरील सर्व प्रकारची शिष्यवृत्ती फॉर्म व अर्ज दि. १४/०८/२०१९ पर्यंत महाविद्यालयात जमा करावेत. सदर मुदतीनंतर शिष्यवृत्तीचा अर्ज स्वीकारला जाणार नाही. व त्यानंतर पूर्ण फी भरावी लागेल.
३) वरील सर्व शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांचे मोबाईल नंबर आधार कार्डशी लिंक असणे आवश्यक आहे. व तोच मोबाईल नंबर विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्याशी लिंक असणे आवश्यक आहे.
४) विद्यार्थ्यांनी स्वतः चा कायमस्वरूपी चालू असणारा मोबाईल नंबरच लिंक करावा व तोच नंबर महाविद्यालयात द्यावा.

एस.सी., ओ.बी.सी. व व्ही.जे.एन.टी. शिष्यवृत्तीसाठी कागदपत्रे पुढीलप्रमाणे

खालील सर्व कागदपत्रे ओरिजनल (Original) P.D.F. मध्ये स्कॅन करून अपलोड करणेचे आहे.

१) शिष्यवृत्ती अर्ज (ऑनलाईन भरलेल्या अर्जाची प्रिंट)
२) इ. १० वी उत्तीर्ण विद्यार्थी शिकत असलेल्या मागील वर्षापर्यंतच्या सर्व गुणपत्रिका झेरॉक्स प्रत
३) जातीचे प्रमाणपत्र ४) उत्पन्नाचा दाखला ५) डोमिसाईल प्रमाणपत्र झेरॉक्स प्रत ६) आधारकार्ड झेरॉक्स प्रत
७) प्रतिज्ञापत्र व रहिवास दाखला झेरॉक्स प्रत ८) बँक पासबुक झेरॉक्स प्रत ९) बँकेकडून आधार संलग्न झाल्याचे पावती
१०) मागील वर्षी फी असलेस रु. १००/- च्या बॉन्ड वर ॲफिडेव्हिट ११) आई/वडील हयात नसलेस त्याचा मृत्युचा दाखला
१२) मागील शाळा/महाविद्यालय सोडल्याचा दाखल्याची प्रत १३) शै. वर्ष २०१८-१९ चा बोनाफाईड प्रमाणपत्र

वरील सर्व कागदपत्रे शिष्यवृत्ती अर्जास वरील प्रमाणे क्रम लावून देणे आवश्यक आहे.

Scanned by CamScanner

◆ सूचना :

१) महाविद्यालयातील प्रवेश रद्द करताना विद्यार्थ्याने आपला लेखी अर्ज व प्रवेशाची मूह पावती सादर करणे आवश्यक आहे. त्यानंतर चार दिवसांनी प्रवेश रद्द केला जाईल, महाविद्यालयाकडे जमा असणारी मूळ कागदपत्रे व नियमानुसार परत करावयाची फी ची रक्कम चेकने अदा करण्यात येईल.

२) मागासवर्गीय (SC/ST/NT/OBC) विद्यार्थ्यांना गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया (G.O.I.) ही स्कॉलरशीप मिळते. जर विद्यार्थी हा कुटुंबातील शिकणारा तिसरा असेल तर मिळणार नाही

३) इ.बी.सी., पी.टी.सी., माजी सैनिक, मुलींचे मोफत शिक्षण, भारत सरकार शिष्यवृत्ती, बी.सी., फ्रिशीप, गुणवत्ता शिष्यवृत्ती, कर्जाऊ शिष्यवृत्ती, अपंग शिष्यवृत्ती, स्वातंत्र्य सैनिक शिष्यवृत्ती इ. चे विहीत नमुन्यातील आपले अर्ज सर्व कागदपत्रांच्या पूर्ततेसह प्रवेशासोबतच महाविद्यालयाच्या कार्यालयात न चुकता द्यावेत. दि. १४/०८/२०१८ नंतर आलेल्या अर्जाचा विचार केला जाणार नाही.

४) वरील सर्व शिष्यवृत्ती व सवलती या विद्यार्थ्यांची उपस्थिती, वर्तणूक व शैक्षणिक प्रगती विचारात घेऊनच दिल्या जातील.

५) सर्व शिष्यवृत्त्याचे कार्यालयात विहित वेळेत सादर करण्यासाठी स्वत. विद्यार्थी उपस्थित असला पाहिजे.

६) वरीलपैकी कोणत्याही शिष्यवृत्ती अगर सवलतीबाबत विद्यार्थी -विद्यार्थिनीकडून वेळेत पूर्तता झाली नाही तर त्याबाबत विद्यार्थ्यास जबाबदार धरून सर्व वर्षाची फी वसूल केली जाईल. त्यास महाविद्यालय जबाबदार राहणार नाही.

७) विद्यापीठाच्या नियमानुसार विद्यार्थ्यांची उपस्थिती ८०% आवश्यक आहे.

८) शिष्यवृत्ती संदर्भात वेळोवेळी नोटीस लावली जाते त्या सर्व नोटीस विद्यार्थ्यांनी स्वत काळजीपूर्वक वाचणे व त्या नुसार कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

◆ महाविद्यालयातील व्यवसायाभिमुख अभ्यासक्रम :

विद्यापीठ अनुदान मंडळ (यु.जी.सी.) दिल्ली व महाविद्यालय स्वयंम अर्थसहित किमान कौशल्याधिष्ठीत खालील कोर्स सुरू आहेत.

Name of the course

1. Tour and Travel for Geography Students.
2. Certificate Course in Human Right Education.
3. P. G. Diploma Course in Human Right and Education.
4. Functional English
5. मराठी भाषा - व्याकरण कोर्स
6. बँकिंग सर्टिफिकेट कोर्स

Scanned by CamScanner

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR - 416 004, MAHARASHTRA
PHONE : EPABX - 2609000 FAX 0091-0231-2691533 & 0231-692333
शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर - ४१६ ००४
दुरध्वनी (ईपीबीएक्स) २६०९००० सलग्नता टी-२ विभाग, दूरध्वनी - ०२३१ - २६०९०९१
संचालक बी सी यु डी कार्यालय, दूरध्वनी - (घर) ०२३१ - २६०९०००

"A" Re-accredited by NAAC (2014) with CGPA-3.16

Ref No SU Affi T-2

Date - 1 Feb 2016

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

This is to certify that Padmabhushan Dr. Vasantraodada Patil Mahavidyalaya, Tasgaon Tal. Tasgaon, Dist. Sangli (Maharashtra State) is affiliated to the Shivaji Univeristy, Kolhapur since June 1962 and following Courses are taught in the said college as per approval.

Sr. No.	Programme	Duration of the Course	Affiliation (Permanent/ Temporary	Validity Period
a)	**U. G. Courses**	Three Years	Permanent	Since April 2002
1	B.A. - Marathi, Hindi, English, Economics, Pol. Science, History, Sociology, Geography			
2	B.Com. - General Course			
3	B.Sc. - Physics, Chemistry, Zoology, Mahematics			
	B.Sc. - Botnay, Statistics, Computer Scieene	Three Years	Temporary	For 2 Years from June 2015
4	B.C.A. Part - I, II, III			For 3Years from June 2013
b)	**P. G. Courses**	Two Years		
5	M.A. - Marathi, English, Hindi, Economics			For 2Years from June 2015
6	M.Sc. - Organic Chemistry			For 3 Years from June 2013

Director
Board of College and University, Development

Scanned by CamScanner

ज्ञानगंगा घरोघरी

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक

(अभ्यासकेंद्र - ७२०७ A)

-द्वारा -

पद्मभूषण डॉ. वसंतरावदादा पाटील महाविद्यालय, तासगाव

जि. सांगली.

■ अभ्यासकेंद्रावरील शिक्षणक्रम ■

१) पूर्वतयारी - ५ वी ते १२ वी नापास विद्यार्थ्यांसाठी पूर्व परीक्षा (४ महिने कोर्स)

२) बी.ए./बी. कॉम प्रवेश पात्रता - पूर्व तयारी पास/१२ वी पास किंवा दोन वर्षाचा सरकारमान्य व्यावसायिक कोर्स पास

फोन - ०२३४६/२५०६६५

प्रा. एन. डी. शेंडगे
केंद्र संयोजक
मोबा. ९४२२४१११९२

श्री. एम. बी. कुंभार
केंद्र सहाय्यक
मोबा. ८६९८९९८६८६

शिवाजी विद्यापीठाच्या अंतर्गत दूरशिक्षण विभागाच्या वतीने

बी.ए. /बी कॉम /एम.ए /एम कॉम वर्ग सुरु करण्यात आले आहेत.

कॉलेज फोन : ०२३४६/२५०६६५

प्रा. के. एस. पाटील
केंद्र समन्वयक
मोबा. ९८९०७०३६२३

Scanned by CamScanner

WHAT CONSTITUTES RAGGING :

Ragging constitutes one or more of any of the following acts:

a) Any conduct by any student or studetns whether by words spoken or written or by an act which has the effect of leasing, treating or handling with rudeness afresher or any other student.

b) Indulging in rowdy or indisciplined activities by any student or students which causes or is likely to cause annoyance, hardship, physical or psychological harm or to raise fear or apprehension thereof in any fresher or any other student.

c) Asking any student to do any act which such student will not in the ordinary course do and which has the effect of causing or generating a sence of shame, or torment or embarrassment so as to adversely affect the physique or psyche of such fresher or any other student.

d) Any act by a senior student that prevents, disrupts or disturbs the regular academic activity of any other student or a fresher.

e) Exploiting the services of a fresher or any other student for completing the academic tasks assigned to an individual or a group of studnts.

f) Any act of financial extortion or forceful expenditure burden put on a fresher or any other student by students.

g) Any act of physical abuse including all variants of it : sexual abuse, homosexual assaults, stripping, forcing obscene and lewd acts, gestures, causing bodily harm or any other danger to health or person.

h) Any act or abuse by spoken words, emails, post, public insults which would also include deriving perverted pleasure, vicarious or sadistic thrill from actively or passively participating in the discomfiture to fresher or any other student.

i) Any act that affects the mental health and self-confidence of a fresher or any other student with or without an intent to derive a sadistic pleasure or showing off power, authority or superiority by a student over any fresher or any other student.

रॅगिंगमध्ये खालीलपैकी एक अथवा अनेक प्रकारांचा समावेश होतो.

अ) एखादा विद्यार्थी अथवा अनेक विद्यार्थ्यांच्या कडून नवीन येणाऱ्या विद्यार्थ्यास तोंडी अथवा लिखित स्वरूपात अपशब्द वापरून त्रास देणे अथवा वाईट व्यवहार करणे.

ब) एक अथवा अनेक विद्यार्थ्यांकडून उपद्रव निर्माण करणे किंवा असे वेशिस्त वातावरण तयार करणे की त्यामुळे नविन येणाऱ्या विद्यार्थ्यास मानसिक व शारीरिक त्रास होईल.

क) एखाद्या विद्यार्थ्यास असे काम करण्यास सांगणे की जे तो सर्वसाधारणपणे करू शकत नाही आणि ज्यामुळे त्या विद्यार्थ्यास लाज, भिती अथवा त्रास होईल.

ड) वरिष्ठ विद्यार्थ्यांकडून केले गेलेले असे एखादे कार्य की जे अन्य विद्यार्थी किंवा नवीन विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक कार्यामध्ये अडचण निर्माण करेल.

इ) नवीन अथवा अन्य विद्यार्थ्यांकडून शैक्षणिक काम जबरदस्तीने करवून घेणे.

ई) शारीरिक शोषणासंदर्भातील कोणतेही कार्य/कोणत्याही प्रकारचे लैंगिक शोषण, समलैंगिक दुर्व्यवहार, नग्न करणे, अश्लिल किंवा कामवासनेसंदर्भात जबरदस्ती करणे, शारीरिक अंगविक्षेपाद्वारा वाईट भावनांचे प्रकटीकरण करणे, कोणत्याही प्रकारचा शारीरिक त्रास की ज्यायोगे संबंधितास किंवा त्याच्या आरोग्यास नुकसान होईल.

फ) तोंडी शिविगाळ करणे, ई-मेल, पत्राद्वारे किंवा सार्वजनिक ठिकाणी अपमानित करणे, एखाद्यास वाईट मार्ग अवलंबण्यास भाग पाडणे अथवा त्रास देणे किंवा सनसनाटी निर्माण करणे की ज्यायोगे नवीन विद्यार्थी भयभयीत होईल.

ज) एखादे कार्य की ज्यायोगे नवीन विद्यार्थ्यांच्या मनावर किंवा डोक्यावर वाईट परिणाम होईल अथवा त्याच्या आत्मविश्वासावरती वाईट प्रभाव पडेल, नवीन किंवा एखाद्या अन्य विद्यार्थ्यास वाईट मार्गावर घेवून जाणे अथवा त्याच्यावर कोणत्याही प्रकारचे वर्चस्व दाखविणे.

Scanned by CamScanner

❊ प्रवेशाबाबत सूचना ❊

महाराष्ट्र शासन निर्णयानुसार गतवर्षी या महाविद्यालयात शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांनाच पुढील वर्गात प्राधान्याने प्रवेश दिले जातील व त्यानंतर इतर महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता यादीनुसार प्रवेश दिला जाईल.

१) महाविद्यालयामध्ये १-६-२०१९ पासून माहितीपत्रक विक्री केले जाईल.

२) इ. १२ वी च्या निकालानंतर बी.ए. भाग-१, बी.कॉम. भाग-१ व बी.एस्सी. भाग-१ वर्गाची प्रवेशप्रक्रिया सुरू होईल.

३) बी.ए. भाग-२, बी.कॉम.भाग-२ व बी.एस्सी. भाग-२ या वर्गाचे प्रवेश दि. १६ ते १९ जून २०१९ या दरम्यान देण्यात येतील.

४) बी.ए. भाग ३, बी. कॉम. ३ व बी.एस्सी. भाग -३ या वर्गाचे प्रवेश दि. १० ते १५ जून २०१९ या दरम्यान देण्यात येतील.

५) सर्व वर्गाच्या प्रवेशाबाबतच्या सूचना काचफलकात लावण्यात येईल.

६) प्रवेश कमिटीच्या कामकाजाची वेळ सकाळी ८ ते १ पर्यंत राहील.

७) महाविद्यालय दि. १५ जून २०१९ रोजी सुरू होईल.

- कार्यालयीन वेळ -

सोमवार ते शुक्रवार सकाळी ९-०० वा. ते सायं. ५-३० वा. पर्यंत व
शनिवार सकाळी ९-०० वा. ते दुपारी १२-०० वा.

❊ ठळक वैशिष्ट्ये ❊

- प्रशस्त इमारत-पुरेशा वर्ग खोल्यांची व्यवस्था
- रम्य परिसर आणि शैक्षणिक वातावरण.
- प्रशिक्षित, अनुभवी व तज्ज्ञ प्राध्यापक
- १२ वी बोर्ड परीक्षेच्या निकालाची उज्ज्वल परंपरा.
- प्रशस्त इमारतीमध्ये समृद्ध ग्रंथालय, अभ्यासिकेची स्वतंत्र व्यवस्था.
- गुणवत्ताधारक विद्यार्थ्यांकरिता बुक बँकमार्फत मोफत पुस्तक संच.
- गरीब व होतकरू विद्यार्थ्यांसाठी 'कमवा व शिका' योजना
- घटक चाचणी, सराव परीक्षा या द्वारे गुणवत्तावाढीसाठी खास प्रयत्न.
- वैद्यकीय व अभियांत्रिकी प्रवेशपरीक्षा (MH-CET) मार्गदर्शन वर्ग.
- विज्ञान विभागासाठी सुसज्ज प्रयोगशाळा
- भव्य क्रीडांगण (स्टँडर्ड ट्रॅक आणि अत्याधुनिक क्रीडा साहित्यासह)
- सुसज्ज व्यायामशाळा. देशी- विदेशी खेळांचे प्रशिक्षण व मार्गदर्शन.
- एन.सी.सी. विभागाची सोय. पोलिस भरती प्रशिक्षण व मार्गदर्शन.
- व्यवसायाभिमुख शिक्षण व विविध स्पर्धापरीक्षा मार्गदर्शन वर्ग.
- महाराष्ट्र शासनमान्य संगणक (कॉम्प्युटर) प्रशिक्षण केंद्र.
- पदव्युत्तर रसायनशास्त्र अभ्यासक्रमाची सोय.
- सुसज्ज रसायनशास्त्र संशोधन प्रयोगशाळा.
- स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र
- वक्तृत्त्व, वादविवाद, निबंध स्पर्धेसाठी विशेष मार्गदर्शन.
- एम.एस्सी. प्रवेशाबाबत मार्गदर्शन
- सर्व विभागासाठी स्वंतत्र अध्यापन कक्ष

Scanned by CamScanner

शिवाजी विद्यापीठात कला शाखेत गुणवत्तेत ग्रामीण विभागात सर्वप्रथम

सर्व सोयींनीयुक्त मुलींचे वसतिगृह

Email : san.pdvpm.tas@gmail.com Website : www.pdvpmtasgaon.edu.in

Rs. 50/-

Shree Sainath Printing Press, Karad

Scanned by CamScanner